

Collegevoorstel

Registratienummer: Z/23/492618

Onderwerp

DAEB-Aanwijzingsbesluit Vidi

Voorstel

Een ontwerp-'DAEB-Aanwijzingsbesluit' vaststellen en ter inzage leggen (DAEB: Dienst van Algemeen Economisch Belang). Daarmee schept het college de voorwaarde om de sociale coöperatie Vidi meerjarig te subsidiëren zonder dat dit als staatssteun hoeft te worden gemeld bij de Europese commissie.

Het college besluit:

1. In te stemmen met het ontwerp-DAEB-Aanwijzingsbesluit, waardoor de diensten van de sociale coöperatie Vidi worden aangemerkt als Diensten van Algemeen Economisch Belang (DAEB).
2. Het ontwerp-DAEB-Aanwijzingsbesluit gedurende 6 weken ter inzage te leggen. De termijn van 6 weken start op de dag na deze publicatie. Dit aanwijzingsbesluit in werking laten treden nadat tijdens de periode van terinzagelegging geen zienswijzen zijn ingediend.

Inleiding

De raad heeft in 2021 positief geoordeeld over de opzet en inrichting van een Sociale Coöperatie. In 2022 is de sociale coöperatie onder de naam Vidi daadwerkelijk opgericht. Met behulp van Vidi kunnen de leden (inwoners met een bijstandsuitkering) zich ontwikkelen tot zelfstandig ondernemer. Over de jaren 2022 en 2023 is een subsidie van € 100.000 per jaar aan Vidi verstrekt (mede ook voor incidentele kosten in de opstartfase).

In het collegevoorstel van 2022 over de oprichting van de coöperatie werd aangegeven dat rekening moet worden gehouden met een structureel budget voor de sociale coöperatie. Om steun in de vorm van subsidiëring mogelijk te maken dienen we ook rekening te houden met Europese regels op het gebied van staatssteun. Daarom is er juridisch advies ingewonnen bij het kantoor van huisadvocaat Boels Zanders. Een mogelijkheid die daaruit naar voren kwam is om Vidi aan te wijzen als dienst van algemeen economisch belang middels een zgn. DAEB-Aanwijzingsbesluit.

Beoogd effect

Het faciliteren van de sociale coöperatie waardoor inwoners met een ambitie voor zelfstandig ondernemerschap én die een afstand tot de arbeidsmarkt hebben worden ondersteund in hun ontwikkeling richting duurzame inzetbaarheid.

Openbaarheid ☒ Openbaar ☐ Vertrouwelijk ☐ Geheim	Communicatie ☒ Openbare besluitenlijst ☐ Persbericht ☐ Persgesprek ☐ Anders, zie toelichting	Raad ☐ Raadsvoorstel ☐ Separate brief aan raad ☐ Anders, zie toelichting ☒ Nee
Teammanager I.A.H. (Inge) Stassen-van Vlodrop (Ontwikkeling Vidar)		Portefeuillehouder J.G.L.M. Bühler

Argumenten

- 1.1 *Door het vaststellen van een DAEB-Aanwijzingsbesluit krijgt het college de mogelijkheid om gedurende een langere periode steun aan Vidi te verlenen.*

Over de eerste twee jaren (2022 en 2023) is Vidi ondersteund met een subsidie met inachtneming van de reguliere Europese De-minimisverordening. Echter zit daarin een beperking in de vorm van een financieel plafond én een termijn van maximaal 3 jaar. Indien het college de mogelijkheid wil hebben om Vidi gedurende een langere termijn te ondersteunen, dan kan het college een beroep doen op het DAEB-vrijstellingsbesluit (Diensten van Algemeen Economisch Belang). Dit is een vrijstelling voor diensten in het algemeen belang, die zonder compensatie door de overheid niet of niet onder economisch aanvaardbare voorwaarden zouden worden verricht door een onderneming.

Bij een beroep op het DAEB-Vrijstellingsbesluit is geen aanmelding bij de Europese Commissie nodig. In het DAEB-Vrijstellingsbesluit is expliciet opgenomen op welke wijze hierop door het college een beroep kan worden gedaan : te weten via het nemen van een zogenaamd DAEB-Aanwijzingsbesluit.

Voor deze vrijstelling geldt een periode van 10 jaar. Er geldt geen maximum bedrag als Vidi voorziet in sociale behoeften op het gebied van (onder andere) toegang tot de arbeidsmarkt en herintreding. In andere gevallen geldt er een plafond van € 15 miljoen per jaar. Dit plafond wordt hoe dan ook niet bereikt.

- 1.2 *Door het vaststellen van een DAEB-Aanwijzingsbesluit gaat het college geen verplichtingen aan.*

Vidi werkt aan de afbouw van de afhankelijkheid van gemeentelijke ondersteuning. Daarvoor wordt gekeken naar inderdien mogelijkheden en/of andere vormen van externe financiering. Een DAEB-Aanwijzingsbesluit zegt dus niets over de daadwerkelijke steun aan Vidi, maar schept alleen de mogelijkheid tot subsidiering. De daadwerkelijke subsidie zal jaarlijks worden beoordeeld.

- 1.3 *De sociale coöperatie Vidi is ingebed als structureel re-integratie instrument.*

Vidi biedt inwoners die in een uitkeringssituatie zitten én die een afstand tot de arbeidsmarkt hebben, de kans om zich te gaan richten op een start als ondernemer. Die weg is meestal lastig vanuit een uitkeringssituatie, maar Vidi biedt ondersteuning om in een veilige omgeving (zonder ondernemersrisico's) een bedrijfsconcept te ontwikkelen én om te komen tot een ondernemersplan dat levensvatbaar kan zijn. Er wordt intensieve begeleiding door Vidi geboden.

Wij verwachten dat dit op enige termijn voor inwoners kan leiden tot het duurzaam onafhankelijk worden van een uitkering. Het heeft grote maatschappelijke waarde voor de ondernemer in spé als deze weer volwaardig kan participeren in de maatschappij.

De sociale coöperatie is van toegevoegde waarde op de reeds bestaande re-integratie instrumenten voor inwoners met een uitkering. Ten opzichte van de overige re-integratie instrumenten is Vidi uniek, omdat het is gericht op zelfstandig ondernemerschap in plaats van uitstroom naar een reguliere werkgever.

De Raad heeft in zijn vergadering van 24 februari 2022 besloten om de sociale coöperatie toe te voegen als instrument in onze re-integratieverordening.

1.4 Het heeft voordelen om nu al een DAEB-Aanwijzingsbesluit te nemen, omdat onzekerheden over de reguliere De-minimisverordening daarmee worden weggenomen.

De Europese commissie heeft een nieuwe ontwerp 'reguliere De-minimisverordening' goedgekeurd waarin het budgetplafond vanaf 2024 is verhoogd van € 200.000 naar € 275.000. Echter is deze nieuwe verordening nog niet definitief vastgesteld omdat het proces, waarin consultatie plaatsvindt bij de lidstaten, nog niet definitief is afgerond. De consultatieronde is weliswaar uitgevoerd, maar de resultaten zijn nog niet verwerkt en deze zijn ook nog niet bij ons bekend. Of de gemeente in 2024 nog steun kan verlenen op grond van de reguliere De-minimisverordening is dus nog niet zeker.

Onze conclusie is dat een DAEB-aanwijzingsbesluit wel zekerheid geeft over de mogelijkheden van de gemeente om steun aan Vidi te verlenen. Het heeft daarom de voorkeur om nu al een DAEB-Aanwijzingsbesluit vast te stellen.

Juridisch

Uit het bijgaande juridisch advies van Boels Zanders advocaten blijkt dat op grond van het DAEB-vrijstellingsbesluit steun aan Vidi mogelijk is. Daarvoor is een DAEB-Aanwijzingsbesluit noodzakelijk. Soms is daarvoor een raadsbesluit nodig, maar in dit geval is het college bevoegd om het DAEB-aanwijzingsbesluit vast te stellen. De gemeente heeft namelijk uitsluitend een subsidierelatie met Vidi. De gemeente is geen (mede)eigenaar van Vidi (geen overheidsbedrijf) en het betreft geen eigen activiteiten van de gemeente. In de laatstgenoemde gevallen zou de raad dit aanwijzingsbesluit moeten vaststellen, maar in het geval van Vidi kan een collegebesluit volstaan.

Bij de vaststelling van het DAEB-Aanwijzingsbesluit gelden wel een aantal voorwaarden die bij het nog te nemen gemeentelijk subsidiebesluit(en) vanaf 2024 moeten worden meegenomen. Dit betreft een uitwerking van de artikelen 5 en 6 van het DAEB-vrijstellingsbesluit die t.z.t. in de subsidiebesluiten dienen te worden meegenomen.

Boels Zanders:

"Overheidsinstanties hebben grote beleidsvrijheid bij het aanwijzen van een dienst als een DAEB en het besluit hiertoe is vormvrij, maar overheden moeten wel goed motiveren waarom sprake is van een DAEB. Het moet daarbij gaan om onrendabele activiteiten en/of activiteiten die de markt ontoereikend naar (sociaal-) maatschappelijk verantwoorde voorwaarden kan uitvoeren. Voor zover wij kunnen overzien, kan Vidi aan dit vereiste voldoen".

Kanttekeningen

1.1 Een DAEB-Aanwijzingsbesluit geeft administratieve belasting

Op grond van artikel 8 van het DAEB-vrijstellingsbesluit moet de gemeente gedurende de periode dat de sociale coöperatie Vidi met de dienst van algemeen economisch belang is belast en ten minste tien jaar na afloop van deze periode, alle gegevens beschikbaar houden die noodzakelijk zijn om vast te stellen of de verleende subsidie met het DAEB-vrijstellingsbesluit verenigbaar is. Indien de Europese Commissie om deze gegevens verzoekt, dan dienen wij die te verstrekken.

Verder is de gemeente verplicht om, om de twee jaar bij de Europese Commissie verslag te doen over de uitvoering van het DAEB-vrijstellingsbesluit (zie artikel 9 van

het DAEB-vrijstellingsbesluit). De gemeente dient alle benodigde gegevens aan te leveren bij het Kenniscentrum Europa Decentraal.

Om hieraan te voldoen leggen we de afspraken hierover vast in de samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeente Sittard-Geleen en Vidi én in de te nemen subsidiebesluiten.

1.2 We kunnen kiezen voor een korte termijn oplossing voor 2024.

Dit kan door de subsidie op voorhand te beperken tot € 75.000 (restant van plafond nog vast te stellen nieuwe 'reguliere De-minimisverordening'). Dan is nog eenmalig subsidie mogelijk, zonder Vidi aan te merken als dienst van algemeen economisch belang (DAEB). We moeten dan volgende jaar verder kijken. Echter maakt dat het voor Vidi lastig om een langere termijn aanpak te maken en de business case voor de komende jaren te schetsen.

Inclusie

Een sociale coöperatie draagt bij aan een inclusieve samenleving en geeft mensen zingeving. Met hun kleine onderneming doen ze mee in de maatschappij. Het verhoogt hun kansen om duurzaam onafhankelijk te worden van een uitkering.

Duurzaamheid

Dit voorstel draagt bij aan de mogelijkheden van onze inwoners om duurzaam aan de maatschappij deel te nemen.

Financiën

Het voorstel heeft dekking binnen de begroting. De sociale coöperatie is meegenomen in de begroting, onderdeel Vidar binnen de ontwikkel- en arbeidsmarktinstrumenten. De sociale coöperatie draagt bij aan verbreding van het palet van ontwikkelmogelijkheden voor onze doelgroep, passend binnen het bestaande budgettaire kader van Vidar.

Communicatie en Participatie

Het besluit wordt mondeling toegelicht aan het bestuur van de sociale coöperatie. Er wordt ook aandacht besteed aan de voorwaarden waaraan Vidi moet voldoen.

Het DAEB-Aanwijzingsbesluit wordt 6 weken ter inzage gelegd. Fysiek in de Stadswinkel in Geleen. En digitaal in het Gemeenteblad via officiële bekendmakingen. De termijn van 6 weken start op de dag na deze publicatie.

Overleg organisatie

Het voorstel is intern afgestemd met de betrokken beleidsadviseur van MO, met de communicatieadviseur en er is intern en extern juridisch advies ingewonnen.,

Vervolg

Vóórdat het DAEB-Aanwijzingsbesluit in werking kan treden legt het college het ontwerpbesluit gedurende een periode van zes weken ter inzage (afdeling 3.4. van de Algemene wet bestuursrecht). In de periode van de ter inzagelegging kunnen er zienswijzen worden ingediend die van invloed zijn op het besluit. We laten het besluit pas in werking treden, nadat tijdens de periode van terinzagelegging geen zienswijzen zijn ingediend. Mocht dit wel het geval zijn dan komen we daarmee terug naar het college.

Daadwerkelijke steun kan worden verleend op basis van een aanvraag door Vidi in de vorm van subsidie. Volgens het DEAB aanwijzingsbesluit gelden daarbij een aantal voorwaarden die daarbij meegenomen moeten worden.

Openbare besluitenlijst

Het college heeft ingestemd met een ontwerp DAEB-Aanwijzingsbesluit (DAEB: Dienst van Algemeen Economisch Belang). Hierdoor wordt het mogelijk om de sociale coöperatie Vidi ook in de toekomst te ondersteunen. Het ontwerp DAEB-Aanwijzingsbesluit ligt 6 weken inzage. De termijn van 6 weken start op de dag na publicatie. In deze periode kunnen zienswijzen worden ingediend. Het DAEB-Aanwijzingsbesluit wordt pas definitief na terinzagelegging.

Bijlagen

01 DEAB-aanwijzingsbesluit

02 advies Boels Zanders advocaten

Steller : Gerald Hoogeveen E-mail : gerald.hoogeveen@sittard-geleen.nl Team : Uitkeringen Vidar	Registratienummer: Z/23/492618 Registratiedatum : 30 november 2023
---	---